

Četrtek, 23. 4. 2020 (5 ur)

SLJ

Lovro Kuhar – Prežihov Voranc: 1. maj

Včeraj si bral/a besedilo 1. maj in pisno odgovarjal/a na vprašanja.

Danes besedilo še enkrat preberi. Nato opravi spodnje naloge. **Svoja razmišljanja zapiši v zvezek.**

- Izpiši vsaj pet besed, ki so po tvojem mnenju ključne (najpomembnejše) v zgodbi.
- Opiši, kako praznujete prvi maj pri vas doma.

Zakaj praznujemo 1. maj, si lahko ogledaš, na spodnjih povezavah:

<https://www.youtube.com/watch?v=dAMn6SmaD8s>

<https://www.youtube.com/watch?v=qgg6-lt4IpM&t=7s>

DRU

Novi vek na Slovenskem (turški vpadi) SDZ, str. 116

Glej PRILOGO_DRU

MAT

Izrazi s spremenljivko v besedilnih nalogah (SDZ: str. 57, 58, 59)

Glej PRILOGO_MAT

NIT

Kako se segrevajo površinske vode in morja? SDZ, str. 125

Glej PRILOGO_NIT

GOS

Tekstilni izdelki za opremo stanovanja

Interaktivno učno gradivo Radovednih pet, Gospodinjstvo, učbenik Gospodinjstvo za vsak dan 5, stran 64, 65, 66 pod naslovom Tekstilni izdelki za opremo stanovanj.

Glej PRILOGO_GOS

PRILOGA DRU

PRVI STIKI S TURKI

- Do prvih turških vpadov pride na začetku 15. stoletja.
- Sprva gre za vdore manjših skupin, ki so se ločile od glavnine na Hrvaškem.
- **Cilj:** plenjenje in ropanje
- **Ugotovitve:** slovenske dežele so povsem nezaščitene, plemiči branijo le svoje posesti.

TURŠKI NAPADI

- Najštevilčnejši so bili v drugi polovici 15. stoletja.
- Usmerjeni so bili na Kranjsko.
- **Namen:** izčrpati in opustošiti deželo, da bi jo kasneje lažje osvojili.
- **Na pohodih:** ropajo, požigajo, pobijajo ljudi, ugrabljajo otroke (janičarji).
- S Turki sklene premirje ogrsko-hrvaški kralj **Matija Korvin**

JANIČARJI so bili zelo mladi dečki, katere so Turki ugrabili in jih odpeljali v Turčijo ter jih vzgajali v turške bojavnike. (Ti so se lahko tudi vračali kot odrasli in nevede ter nehote pustošili po nekdanjem svojem ozemlju.)

MATIJA KORVINA POZNAŠ KOT KRALJA MATJAŽA, KI SPI POD PECO.

POSLEDICE VPADOV

- Številni prebivalci so odpeljani v suženjstvo.
- Plenjenje in uničevanje.
- Vedno višji davki.
- Vojaški vpoklici podložnikov.
- Utrjevanje mest, tabori.
- Prazna in zapuščena ozemlja.
- Naseljevanje beguncev iz Bosne in Hrvaške.

OBRAMBNA ORGANIZACIJA

- Nekateri trgi dobijo mestne pravice, da si lahko zgradijo obzidje.
- Kmetje na krajih primernih za obrambo zgradijo tabore (zasilna zatočišča), največkrat okoli cerkva.
- Signalna služba – služi obveščanju, da se bliža napad (prižiganje opozorilnih ognjev, streljanje s topovi).

OGRAJENE CERKVE imenujemo protiturški tabori.

ZAPIS V ZVEZEK

NOVI VEK NA SLOVENSKEM (TURŠKI VPADI)

23. 4. 2020

1. Začetek novega veka na slovenskem ozemlju zaznamujejo **turški vpadi, kmečki upori in prve knjige v slovenskem jeziku.**
2. **Turški vpadi** so se začeli v 15. stoletju in so trajali okoli 200 let.
3. Njihov cilj je bil plenjenje in ropanje, pobijanje ljudi, pustošenje dežele, da bi jo kasneje čim lažje osvojili.
4. Na svojih pohodih ugrabijo otroke, da jih vzgojijo v turške vojake (JANIČARJE).
5. Kmetje so se pred Turki skrivali (jame, gozd, cerkve). Nekateri so bili poklicani v vojsko.
6. Trgi so dobili mestne pravice, da so zgradili obzidje.
7. Protiturški tabori so bile ograjene cerkve.
8. O turških vpadih so se obveščali z ognjem (na vzpetinah) in streljanjem topov.

PRILOGA_MAT

Izrazi s spremenljivko v besedilnih nalogah (SDZ: str. 57, 58, 59)

Reši naloge in preglej njihovo pravilnost.

Stran 57

3. $m = 4$
4. Da, velja.
- 5.

x	873	2 896	5 014
$x - 542$	331	2 354	4 472

y	3	15	465	8 829
$(3 + y) : 6 =$	1	3	78	1 472

6. 750

Stran 58

7. $5 \cdot 4 + 1 \cdot 6 + 2 \cdot 3 + 3 \cdot 1 = 35$
8. a) $7 \cdot 3 + 4 \cdot 2 + 2 \cdot 1 = 31$
b) Nimamo ustreznih podatkov, da bi odgovorili na to vprašanje.
9. $6 \cdot 5 + 3 \cdot 9 + 27 = 84$

Stran 59

ZMOREM TUDI TO

1. a) $18 \cdot 3 + 12 \cdot 4 + 52 = 154$
b) $37 \cdot 5 + 32 + 29 = 246$
c) V Notranjsko (Dinarskokraške pokrajine).
č) $9 \cdot 4 \text{ €} + 8 \cdot 2 \text{ €} + 2 \cdot 2 \text{ €} + 5 \cdot 2 \text{ €} = 66 \text{ €}$ ali
 $9 \cdot 4 \text{ €} + 15 \cdot 2 \text{ €} = 66 \text{ €}$
d) Iz Italije.

PRILOGA_NIT

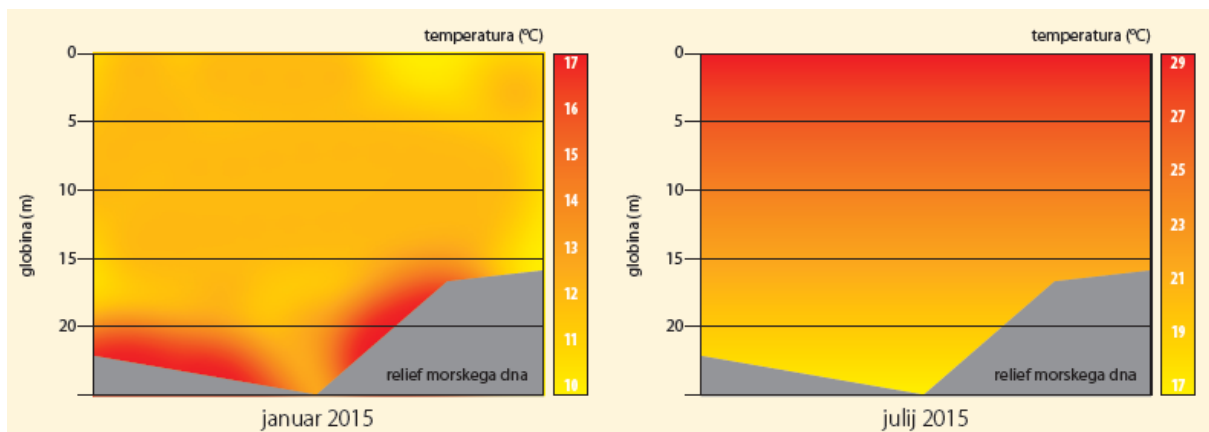
- **Ali se voda segreva, ko vpija sončno svetlobo?**

Pripravi poskus, s katerim boš prikazal, da se voda segreva, ko vpija sončno svetlobo. Pripomočki za poskus so navedeni v SDZ na strani 125 zgoraj pod naslovom Razišči sam. Glede na načrtovan poskus lahko uporabiš drugačne pripomočke.

- **Kolikšne so temperature slovenskega morja v poletnem in zimskem času?**

V SDZ na strani 125 si natančno oglej prikaza in zapise poleg njih.

Barvni lestvici prikazanih temperatur nista enaki, zato bodi pozoren na zapis merskega števila.

- Razmisli:

- Kaj prikazuje levi in kaj desni prikaz?
- Kako so predstavljeni podatki o temperaturi vode?
- Kaj predstavlja siva barva?
- Kolikšna je največja globina v slovenskem morju? (prikaz ali splet?)
- Kolikšna je bila v juliju 2015 razlika med najvišjo in najnižjo temperaturo vode?
- Ali poleti, ko voda vsrka več svetlobe, temperatura morja z globino narašča ali pada?

- Preberi besedilo na obarvani podlagi v SDZ na strani 125.

- Na segrevanje ali ohlajanje vode v poletnih dneh poleg sonca vpliva tudi veter.
Na spletu poišči podatke o vetru jugu in jih primerjaj z burjo.
Primerjavo zapiši v zvezek za NIT.

- Na kratko

Odgovori na vprašanje in ustrezno pobarvaj.

PRILOGA_GOS

- V interaktivnem učbeniku na strani 64 zgoraj preberi o nalogah tekstilnih izdelkov za opremo stanovanja. Poleg besedila preberi zapis v oblaku.
- Na strani 64 preberi besedilo pod naslovom Posteljni tekstilni izdelki. Povej, kaj spada k posteljnim izdelkom, iz česa so narejeni, kakšne lastnosti morajo imeti.
- Na strani 65 preberi besedilo pod naslovoma Kuhinjski tekstilni izdelki in Kopalniški tekstilni izdelki.
- Besedilo o drugih tekstilnih izdelkih za opremo stanovanja boš našel na strani 65 in 66. Preberi ga.
- Na navedenih straneh si oglej še slikovno gradivo o tekstilnih izdelkih za opremo stanovanja in preberi besedilo pod slikami.
- V zvezek za gospodinjstvo naredi zapis o obravnavani snovi v obliki miselnega vzorca, ki ga oblikuj po svoji zamisli (pomoč: miselni vzorec Vrste oblačil).
- Naslov miselnega vzorca: **TEKSTILNI IZDELKI ZA OPREMO STANOVANJ**

Vanj zapiši naloge tekstilnih izdelkov za opremo stanovanj, vrste teh izdelkov in njihove lastnosti (material, naloga, lastnosti).

Miselni vzorec opremi s slikovnim gradivom, ki ga poiščeš na spletu ali v revijah. Vsaki vrsti tekstilnega izdelka za opremo stanovanj prilepi 2 sličici (lahko tudi več).